

ջին նստին առաջարկութիւն մը ներկայեց, որով տեղեկութիւն կը խնդրէր (Ներհանրական Կաթողիկոսութեան և Եջմիածնայ արքի վիճակին, կացութեանը, դրութեան և մանաւանդ հաշուական դործոց նկատմամբ, և կուզէր գիտնալ թէ ինչ կընէ Եջմիածնին ազգային զարգացման, ազգային շահուց և իրաւանց պահպանութեան և կրօնի ու բարոյական կրթութեան ծաւալման մասին: Այս խնդրը նախաքննիչ գիտնաց կազմութեանէն ետք թողուցաւ: Երբ կարգըն այս երկուքին գայ, Ազգ. Ժողովոյ մէջ մեր երեսփոխանական պարտաւորութիւնը լիովին ի գործ պիտի դնեմք:

Ազգ. Ժողովոյ վերջին նստին վաւերացեալ երեսփոխանաց անուանքն են՝ Գեր. հարք. Գրիգոր Կաթողիկոս Տէր-Պողոսեան, —Տ. Գեորգ. վ. Բուսմուզեան (Պատր. փոխանորդ). Տ. Եղիշէ վ. Այվազեան,—Տ. Յովհաննէս վ. Արշարունի,—Տ. Յովհաննէս Բաշ. Հիւնքեարպէյէնտեան և Տ. Սուքիաս Բաշ. Մայր-Եկեղեցւոյ և աշխարհականաց կարգէն՝ Մեծ Էֆէնտիք՝ Սենեքերիմ Կիւլպէն-կեան.—Յակոբ Պարոնեան,—Կարապետ փա-նոսեան.—Յովհաննէս Թորոսեան,—Իւսէն Պուկարեան,—Իւթէն Թադէոսեան,—Գրիգոր Ներսէսեան,—Մկրտիչ Մէզգուրեան.—Յովհաննէս Քէրէստէճեան, Տօք. Վիշէն Օր-մանեան,—Ղազար Հովսէփեան,—Տեղեմուր Էքսերճեան,—Յարութիւն Պէկեան,—Նշան Պոյաճեան,—Յարութիւն Նորաստեղծեան,—Սերովբէ Անուար,—Լեւոն պէյ Բաբամա-ճեան,—Տօկ. Կոպէճեանի Հիւնքեարպէյէն-տեան,—Գառնիկ Յովհաննիսեան,—Կարապետ Հազարեան,—Աւետիս Սուրենեան,—Տօք. Յարութիւն Թիրեաքեան,—Տիգրան Հիւնք-եարպէյէնտեան և Յակոբ Հաճեան:

Հրապարակաւ շնորհաւորելով սոյն նոր ընտիր երեսփոխան Էֆէնտիքը՝ կը սի-րեմք հաւատալ թէ գործով պիտի պա-տասխանեն իրենց կոչմանն ու փափուկ պաշտօնին, զոր Ազգ. իրենց փառհաճ է իւր ազատ քուէովը:

Նաեւ՝ կը սիրեմք հաւատալ թէ յիշեալ մեծապատիւ Էֆէնտիքներն Ազգ. Ժողովոյ իւրաքանչիւր նստին ներկայ պիտի գտնուին, որով ժողովն այսուհետեւ փոքրամաս-նութեամբ նիստ և որոշում ընելէ պիտի ազատի:

Ազգ. Ժողովն այս տարի խիստ կարեւոր աշխատութիւններ ունի: Արդեւ մէջ մեծ տեղ կը բռնեն Թաղային Մատակարարու-թեան, Կատարարականութեան և պիւտճէի ծրագիրներն, որք օրակարգին մէջ են: Ասանցմէ վատ՝ կայ նաեւ Կառաւական վարչութեան կազմակերպութիւնն, որ ազգային ներքին վերակազմութեան կենսական խնդ-րոյն առջև մեծ կարեւորութիւն ունի, և հետեւապէս՝ խորին ուշադրութեան արժա-նի է:

Այս կարգի խնդրոց օրինաւոր լուծումը կրնայ մեծ դարկ տալ ազգային զարգաց-ման գործին, որով մեր ներքին խնդիրներն ալ նոր ուղղութիւն մը կրնան ստանալ:

Ուստի Ազգ. Ժողովոյ պարտքը լինելու է այսուհետեւ ներքին խնդիրներով զբաղիլ:

(ԼՂԽ)

ՅԻՄՆԱՍԻՄ

Ֆրանսիական պատգամաւորներ ժողովի մէջ յուլիսի 4-ին առաջարկեցաւ փակել ժողովի նիստը ամբերկական ժողովրդին և նրա նախագահ Հարֆիլդին համակրու-թիւն յայտնելու համար: Փարիզի մէջ, Հար-ֆիլդի վրա հրացան արձակելու մասին հե-ռագրին, սկզբից ոչ ոք չը հաւատաց, մա-

նաւանդ որ հեռագրերը առաջ տակցեա-լ փոքր լրագիրներէց մէկի մէջ: Պաշտօնական հեռագրերը միայն կէս գիշերին ստացվեցաւ: Փարիզի մէջ ապրող ամերիկացիները հաւաք-վել էին ամերիկական դեսպանատան և «New-York-Herald» լրագրի գրասենեակի առաջ: Այդ օրը դեսպանին այցելեցին և համակրութիւն յայտնեցին հանրապետու-թեան նախագահ Գրեվի, բոլոր մինիստրնե-րը, դեսպանները և բարձրաստիճան անձինք:

Բարտեւրի Սենտ-Իլիը մի շրջաբերական ուղարկեց Բ. Կրանը Տրիպոլի զօրքեր ու-ղարկելու մասին: Այդ շրջաբերականով ար-տաքին գործերի մինիստրը խորհուրդ է տալիս թիւրքաց կառավարութեանը չափա-ւոր լինել, եթէ նա չէ կամենում վերստի իրան: Իր կողմից Բ. Կրանը վճռողականա-պէս մերժում է, իբր թէ նա որ և է թըշ-նամական նպատակներ ունի Ֆրանսիայի վե-րաբերութեամբ: Սուրբանը հաւատացնում է, որ թիւրքաց զօրքերի Տրիպոլի ուղար-կելու միակ նպատակն է այնտեղ կարգա-պահութիւնը պահպանել:

Տունիսից հաղորդում են, որ «Մուստա-ֆա» շոգենաւով Աֆսիսից հասել են այն-տեղ 800 փախստականներ, զիւստորապէս հրէաներ: Քաղաքը կողոպտված է տեղացի-ներէց: Ֆրանսիական հիւպատոսի տունը և Ֆրանսիացիների խանութները քանդված են: Եւրոպացիները կարողացան ապաստանվել նաւերի վրա հարուստ տեղացիների օգնու-թեամբ: Ապստամբները իրանց համար ա-ռաջնորդ են ընտրել: Նրանց հետ միացել են շրջակաների մէջ բնակվող արաբները, ու-րոնք բարձրացրել են կանաչ դրօշակը:

ԱՆԳԼԻԱ

Համայնքների ժողովի անդամներից մէկի հարցին Չարլզ Դիլի պատասխանեց, որ ան-գլիական գրահակիր նաւերը ուղարկված են Սֆակս ոչ թէ պատերազմական գործողու-թիւններին մասնակցելու, այլ եւրոպացիներ-ին պաշտպանելու համար: Գլադստօն պա-տասխանեց Վոլֆին, որ ոչ ոք չէ առաջար-կել մի կօնֆերենցիա կազմել Տունիսի գոր-ծերի մասին: Միւսնոյն ժամանակ նա յայտ-նեց, որ ժողովի այս շրջանին նա օրինա-գիծներ չի առաջարկի պարլամենտական երդման և կաշառատութեան մասին: Հա-մայնքների ժողովի մէջ Նօրդհոտ, իսկ Լօր-դերի ժողովի մէջ Սալիսբուրի կառավարու-թիւնից տեղեկութիւն խնդրեցին Հարֆիլդի առողջութեան մասին: Գլադստօն և Լօրդ Գրենվիլ պատասխանեցին, որ վերջին տե-ղեկութիւնները Հարֆիլդի առողջութեան մասին հանգստացնող չեն: Գեռ դրանից առաջ կառավարութիւնը անգլիական երկու-թողովների մէջ էլ յայտնեց իր համակրու-թիւնը դէպի ամերիկական ժողովուրդը և նրա նախագահը: Գլադստօն ասաց, որ կա-ռավարութիւնը լրագրական հեռագիրներից աւելի նորերը չունի, որ առաջինները ա-ւելի շուտ են ստացվում, քան թէ պաշտօ-նական հեռագիրները:

ԱՌՍՏՐՈ-ՈՒՆԳԱՐԻԱ

Չեխիայի մէջ կատարված անկարգու-թիւնները մեծ ծառայութիւն արին աւ-ստրիական հպատակ գերմանացիներին, ու-րոնք այժմ բարձրաձայն պահանջում են իրանց տիրապետութեան վերականգնելը, գտնադատվում են գերմանական իշխանութեան անկման վրա և յարձակվում են կենտրոնա-կան կառավարութեան թուլութեան վրա,

որովհետեւ նա չիսերին միւս ազգութիւն-ների հետ հաւասար իրաւունքներ է տուել: Պրագայի մէջ կատարված անկարգութիւն-ներից օգուտ են քաղում ժողովրդի թըշ-նամները: Փողոցներում մի աննշան ամբո-խից կատարած անկարգութիւնների պատ-ճառով նրանք պահանջում են, որ հալած-վի հինգ միլիոնաւոր մի ժողովուրդ: Հետա-քրքիր է այն իրողութիւնը, որ ժողովրդա-կան իրաւունքները սահմանափակելու հա-մար աշխատում են ազատամիտները, բայց դրանք ամենից առաջ գերմանացիներ են և ազատութիւնը միայն իրանց համար են կամենում, մերժելով նոյնը չեխերին և սլա-վոններին:

Չեխերը գեռ մինչև այժմ կատարեալ ինքնավարութիւն չեն ստացել: Վաղ ժա-մանակներից նրանք ստիպված են եղել համբերել գերմանական կենտրոնականու-թեան ճնշումը և բնականաբար գերմանա-ցիները նրանց ատելի են դարձել, իբրև կա-մայականութեան և բռնութեան ներկայա-ցուցիչներ: Պրագայի մէջ նորերում կատար-ված անկարգութիւնների պատճառն է այն բնական թշնամութիւնը, որ ծագեցրել են և պահպանել են իրանց դէմ աւստրիական գերմանացիները, ինքնիշխանաբար և կա-մայականութեամբ կառավարելով չեխերի երկիրը: Փոխանակ չեխերի ազգային իրա-ւունքները ճանաչելու, գերմանացիները ար-տաքոյ կարգի միջոցների գործադրութիւնն են պահանջում: Անիրաւութիւնը և ճնշ-ւումը երբեք չեն հաստատի որ և է իշխա-նութեան հեղինակութիւն, կամ ներքին հանգստութիւն, մանաւանդ երբ հարցը չեխերի նման իրանց պատմական իրաւունք-ները հասկացող ազգութեան է վերաբե-րում: Տարաբաղդաբար կենտրոնականների ազատամիտ սկզբունքները չեն ազդում նը-րանց ազգային և քաղաքական կուրութեան վրա, իսկ Տաաֆէի մինիստրութիւնը այն-քան եռանդոտ չէ, որ կարողանայ իրագոր-ծել իր մի անգամ արդէն որոշած նախա-դիճը:

Գերմանական լրագիրները ներկայումս ի են ամենաանմիտ մեղադրանքներով և մանաւորութիւններով: Չեխական կուսակցու-թեանը մեղադրում են, իբր թէ կատար-ված անկարգութիւնները այդ կուսակցու-թեան դաւադրութեան հետեւանք է: Բայց ճշմարիտ է միայն այն, որ այդ բոլոր ան-կարգութիւնների և փողոցային կռիւների պատասխանատուութիւնը ամբողջապէս ըն-կնում է գերմանական ազատամիտ կենտրո-նական կուսակցութեան վրա:

ԻԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իշխան Բիսմարկի որդին, որ մի քանի ամիս առաջ փախցրեց Բերլինի մէջ ամենայայտնի գե-ղեցկուհուն, Կարլստ Իշխանուհուն, այժմ երբ տիկինը ստացաւ ապահովագրան իր մարդուց, պսակ-վեց նրա հետ, հօր թողլութեամբ: Իշխանու-հին, ինչպէս հաւատացնում են, իր երիտասարդ ամուսնուց տաս տարով մեծ է:

Լրագիրները հաղորդում են, որ Կ. Պօլսի հայ կաթօլիկները Հասունի տեղ, որ Հոսուն կար-գինալ դարձաւ, ընտրեցին պատրիարքի պաշտօ-նի վրա Ազարեան Եպիսկոպոսին:

Լրագիրները հաղորդում են որ Կիւվի ամե-նահարուստ հրէաներից մօտ 60,000 բնաւանդ-ներ, ուրեմն հաշուելով միջին թւով 4 հոգի բն-տանիքի մէջ՝ մօտ 240,000 հոգի, վճռել են դադարել Ռուսաստանից դէպի Սպանիա: Այդ բոլոր գաղթականները դրադվում էին կամ առե-տուրով կամ արդիւնազորութեամբ, ունէին

խանութներ, ֆաբրիկաներ, գործարաններ, բան-կեր, ուրեմն նրանց հեռանալը մեծ վնաս կը հասցնէ ոչ թէ միայն Լիւվի նահանգին, բայց և ամբողջ հարաւային Ռուսաստանին:

Տարնօրուդի մէջ մի հարուստ երիտասարդ Ֆլիաշեվսկի ազգանունով սիրահարված էր մի գեղեցիկ աղախնի վրա: Երիտասարդի ծնողները արգելում էին իրանց որդուն պսակվել աղախնի հետ: Այն ժամանակ սիրահարված զոյգը վճռեց անձնասպանութիւն գործել: Աղջիկը, որի ա-նունն էր Եւգլիպա Բէվուս, ծառից իր տիրո-ջից մի հրացան, յանձնեց այդ հրացանը երիտա-սարդին և նրանք երկուսով հեռացան մի հե-ռաւոր սենեակ, Սենեակը փակելով Ֆլիաշեվս-կի հրացան արձակեց օրիորդի վրա, որ իսկոյն ընկաւ անչնչացած, յետոյ ուղղեց հրացանը իր սրտին և այդպիսով վերջ տուեց և իր կեան-քին:

«Голосъ» լրագրում կարդում ենք որ Լայպ-ցիգի ոստիկանապետը հրաման ստացաւ Բերլինից աքսորել Լայպցիգից 19 հոգի գերմանական ա-մենայայտնի սօցիալիստներից: Ոստիկանապետը անարդար գտնելով այդ հրամանը, չը ստորագ-րեց թուղթը և ինքն էլ անմիջապէս հրաժարա-կան առեց իր պաշտօնից:

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. ՊԵՏԵՐՅՈՒՐԳ, 7 յուլիսի: Հրատարակ-ված է պետական կալուածների մինիստրու-թեան շրջաբերականը, որով բացատրվում են մինիստրների կօմիտէից առաջարկված Բարձրագոյն հաստատված կանոնադրու-թեան միջոցները, նրանց աջող իրագործման նպատակով: Պետական հողերը կապիտա-լիստներին և հարստահարողներին կապա-լով տալու տեղ պէտք է արվեն շինականներին և գիւղական ընկերութիւններին: Հրամայված է աճուրդները կատարել շրջանների վար-չութիւնների մէջ հողերը կապալով տալու ժամանակ, բաժանելով հողերը մանր մա-տերի վրա և տեղեկացնել աճուրդի ժամա-նակի և տեղի մասին ազգարարութիւնների միջոցով: Գիւղական ժողովների մէջ: Հրա-մայված է պետական կալուածների կառա-վարչներին ներկայացնել իրանց հայեացք-ները, առանց առաջվայ մինիստրների հայ-եացքները աչքի առաջն ունենալու:

Ս. ՊԵՏԵՐՅՈՒՐԳ, 7 յուլիսի: «Голосъ» հաղորդում է որ երէկ հասաւ Ս. Պետեր-բուրգ Մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլայիվիչ աւագը:

ՓԱՐԻՋ, 7 յուլիսի: Սֆակսի առու մից յե-տոյ քաղաքը շրջապատող ձորում երկու ժամկայ ձակատամարտ եղաւ: Ֆրանսիացի-ների կորուստները աննշան են:

ԼՕՆԿՈՆ, 7 յուլիսի: Երէկ տեղի ունե-ցաւ յեղափոխականների կօնգրէսի միտինգ, որին մասնակցում էին զրիթէ բոլոր պե-տութիւնների սօցիալիստները: Ասվեցան խիստ յարձակողական ծառեր: Վճռվեցաւ հետեւել բանւորների միջազգային ընկե-րակցութեան սկզբունքներին և բողոքել Մօստի դատապարտման դէմ:

Ս. ՊԵՏԵՐՅՈՒՐԳ, 7 յուլիսի: Պետական բանկի 5% տոմսակը առաջին շրջանի ար-ժէ 95 ռ. 75 Կ., երկրորդ 94 ռ. 37 Կ., երրորդ 94 ռ. 75 Կ., չորրորդ 94 ռ. 50 Կ.: Ներքին առաջին 5% փոխառութեան տոմ-սակը արժէ 221 ռ. 75 Կ., երկրորդ 202 ռ. 55 Կ., արեւելեան առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 92 ռ. 37 Կ., երկրորդ 92 ռ., երրորդ 92 ռ. 5 Կ., ոսկի 7 ռ. 79 Կ.: Ռուսաց մի ռուբլ Լօնդօնի վրա արժէ 25,19 պէնս, Ամստերդամի վրա 127 պէնս, Բու-նաց 100 ռ. Բերլինի վրա արժէ 215 մարկ 50 պֆ., ֆարիզի վրա արժէ 265 ֆրանկ 50 սանտիմ: Բօրսայի տրամադրութիւնը ա-մուր է:

Խմբագիր—հրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ